

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

19.01.2021 kl. 9.15-10.45.

Zoom: <https://uib.zoom.us/j/68147909194?pwd=QW5LOVRjSnZiaU9xa3RVMkNFZkZPQT09>

Til stede:

Magne Strandberg (leder) (a)
Synne Sæther Mæhle (nestleder) (a)
Jan-Ove Færstad (a)
Espen Verling (b) – vara for Tarjei Ellingsen Røsvoll
Kjersti Bakke Sørensen (c)
Andreas Myrseth Kolstad (d) – vara for Jan Martin Wåge
Margrethe Eftestad Hagen (d) - vara for Katrine Bjørndalen (d)

Forfall:

Tarjei Ellingsen Røsvoll (b)
Katrine Bjørndalen (d)
Jan Martin Wåge (d)

Sekretær: Anne Grethe Nielsen

Kontakt: studieutvalget.jurfa@uib.no

ePhorte 2021/31

Neste møte: 05.03.2021, kl. 09:15 i 546 eller Zoom.

Sak 1/21	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Ingen merknader Dagsorden: Ingen merknader
Sak 2/21	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 01.12.2020. Godkjent på sirkulasjon 03.12.2020.
2	Fullmaktsvedtak: a) JUS JUS294-2-A og JUS295-2-A. Emnebeskrivelse. b) JUS243. Litteraturliste. <i>Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til studieutvalget.jurfa@uib.no</i>
Sak 3/21	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Uttalelse fra SU angående «Veiledende prinsipper for prøvingsform»
SU uttaler	Studieutvalget ved Det juridiske fakultet ønsker ikke «veiledende prinsipper for vurdering» vedtatt som generelle retningslinjer ved UiB. Studieutvalget slutter seg også til begrunnelsen fra studiedekan. Utvalget legger til at en del av forslagene om nye prøvingsformer vil kreve mye ekstra ressurser, og at det i så fall må følge med tildelinger til fakultetene dersom det skal gjennomføres. Utvalget vil dessuten fremheve at en del av målsetningene med prosjektene enklere kan oppnås med andre virkemidler enn juridiske retningslinjer. Studieutvalget vil legge til at vi er mer positivt innstilt til forventningsavklaringene for studentene som er formulert enn til forslaget til retningslinjer.
2	Forslag om oppretting av to nye engelskspråklige spesialemner

SU uttaler	Studieutvalget slutter seg til begrunnelsen gitt av dekan og studiedekan, og foreslår at fakultetsstyret oppretter de to emnene JUS296-2-A Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations og JUS297-2-A Comparative European Constitutional Law som undervises fra og med høsten 2021.
3	Sammenslåing av JUS131 Kontraktsrett II og JUS132 Pengekravsrett til ett emne
SU uttaler	Studieutvalget anbefaler overfor fakultetsstyret å vedta at nytt emne JUS136 Obligasjonsrett opprettes fra og med høstsemesteret 2021.

Vedtakssaker	
Sak 4/21	Forslag om å endre vurderingsformen for JUS 113
Vedtak	Vurderingsformen i JUS113 endres til mappevurdering som foreslått av de emneansvarlige.
Sak 5/21	JUS243 allmenn formuerett: Emneansvarlig og tilgang i Lovdata på eksamen
Vedtak	Førsteamanuensis II Roger Stelander Magnussen går med umiddelbar virkning inn som emneansvarlig sammen med professor Hans Fredrik Marthinussen. Til eksamen i JUS243 Allmenn formuerett får studentene tilgang til alle rettskilder, inkludert litteratur, i Lovdata. Studentene får dessuten tilgang til fritekstmerknader. Ordgrensen settes til 5000 ord. Vedtaket her gjelder for studieåret 2020/21. Studieutvalget ønsker at det gjøres en evaluering av hvordan ordningen har fungert, og spesielt hvordan åpningen for bruk av fritekstmerknader har påvirket studentenes læring.
Sak 6/21	JUS133 Rettskilde og metodelære: tilgang i Lovdata på eksamen
Vedtak	I JUS133 Rettskilde og metodelære gis studentene tilgang til de rettskildene som emneansvarlig foreslår, og gis også tilgang til egne utvalg og mapper i samsvar med den emneansvarliges forslag. Absolutt ordgrense settes til 4000 ord.
Sak 7/21	Endring av undervisningssemester for JUS293-2-A Law of the Sea and its Uses
Vedtak	Undervisningssemester for JUS293-2-A Law of the Sea and its Uses endres fra vår til høst fra og med studieåret 2021/2022.

Eventuelt

Magne Strandberg
Leder

Anne Grethe Nielsen
Sekretær

Sak 3/21 – 1**Uttalelse fra SU angående «Veiledende prinsipper for prøvingsform»****Bakgrunn**

I forrige møte i Utdanningsutvalget ble det lagt frem en sak 56/20 om «*veiledende prinsipper for vurdering*»¹. I saken ble det fremmet et forslag om at det ved UiB skal gis veiledende standarder eller retningslinjer for hvilken prøvingsform som skal brukes og hva valget av dette skal kunne begrunnes med. Følgende forslag til vedtak ble lagt frem fra:

«Utdanningsutvalget anbefaler at UiB introduserer «*Veiledende prinsipper for vurdering*» som et felles grunnlag for vurdering av studenters læring, progresjon og prestasjoner. Utdanningsutvalget anbefaler også at prinsippene blir innarbeidet i UiBs kvalitetssystem for utdanning, slik at de blir retningsgivende i sikring og utvikling av kvalitet i emner og studieprogram.»

Forslaget ble gjenstand for kritikk fra flere av studiedekanene, og det ble understreket at hvert enkelt fakultet burde få mulighet til å behandle forslaget internt før det kunne behandles sentralt ved UiB. Vedtaksforslaget ble derfor satt på vent inntil fakultetene fikk behandle forslaget.

Ved vårt fakultet er det Studieutvalget som er rette organ for å uttale seg om forslaget til veiledende prinsipper og retningslinjer.

Studiedekan er av den oppfatning at det ikke er ønskelig med sentrale retningslinjer eller standarder for valg av prøvingsformer. Formålet med å prøve studentene vil gjerne variere fra det ene emne til det andre, fra det ene fagfeltet til det andre og fra det ene studieprogrammet til det andre. Tilrettelegging av undervisning og prøving bør drøftes og fastsettes av fagpersoner innen hvert enkelt fagfelt basert på en åpen faglig debatt, og det bør ikke styres av juridiske retningslinjer eller standarder fastsatt for hele UiB. I tillegg kommer det inn en rekke pragmatiske hensyn, slik som antallet studenter som skal ta et emne og hva som er teknisk mulig å gjennomføre. Slike hensyn vil sette sine begrensninger for hva som er mulig i praksis, og begrensningene vil variere sterkt fra det ene studieprogrammet til det andre og fra det ene emnet til det andre.

Det er også grunn til å tvile på om prinsippene vil ha en effekt i praksis dersom de vedtas som et felles grunnlag for vurdering av studenters læring, progresjon og prestasjoner. Hovedargumentet for dette er at det kan være stor forskjell på hva som anses for optimal læring, progresjon og prestasjon avhengig av fakultet og studieretning. Valget av eksempelvis optimal prøvingsform vil variere fra det ene fakultet til det andre, hvor blant annet studiets metodiske tilgang kan være avgjørende for de fastsatte rammer og retningslinjer.

Det fremstår også som uklart hvilken juridisk status de foreslåtte prinsippene skal få, altså om det er snakk om juridiske retningslinjer eller om det er snakk om noe annet. Dette bør i alle tilfeller avklares.

Forslag til uttalelse fra studieutvalget

Studieutvalget ved Det juridiske fakultet ønsker ikke «*veiledende prinsipper for vurdering*» vedtatt som generelle retningslinjer ved UiB.

1

https://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/rapport_fra_arbeidsgruppen_for_vurderingsstrategi_og_retningslinjer_for_vurdering.pdf

Sak 3/21 – 2***Forslag om oppretting av to nye engelskspråklige spesialemner*****Bakgrunn**

Professor Larry Bakken har gjennom flere år driftet fire engelskspråklige spesialemner ved fakultetet, enten i bi-stilling eller som timelærer. Hans engasjement ble avsluttet ved årsskiftet, og fakultetet har derfor behov for nye engelskspråklige spesialemner for å sikre et godt og attraktivt studietilbud til innreisende studenter.²

Fakultetsstyret opprettet i sitt møte 15.09.20, sak 70/20, to emner som undervises første gang vårsemesteret 2021 til erstatning for våremnene som ble undervist av Larry Bakken. Saken her gjelder oppretting av to emner som skal undervises fra og med høstsemesteret 2021 til erstatning for høstemnene som ble undervist av Larry Bakken.

For at emnene skal komme med i søknadsskjemaet for nye innreisende studenter ved søknadsfristen våren 2021, må emnene være klare og registrert i Felles studentsystem innen 1. mars 2021.

Alle fast vitenskapelig ansatte ble via fakultetsnytt, og per e-post direkte til gruppe A 1. desember, invitert til å komme med forslag til nye engelskspråklige emner. Forslag skulle sendes inn i form av ferdig utarbeidet emnebeskrivelse, innen 5. januar 2021.

Invitasjonen satte opp følgende kriterier:

- Utlysningen er begrenset til fast ansatte for å sikre at emnene kan driftes over tid. Det er ønskelig at søknaden fremmes av grupper av ansatte fremfor enkeltpersoner.
- Ettersom det i ny studieordning både vil bli valgemner på 3. studieår og spesialemner på 5. studieår, må forslaget inneholde informasjon om hvorvidt man ser for seg at emnet i fremtiden vil passe på 3. studieår eller på 5. studieår.
- Forslaget må redegjøre for hvilke lærerkrefter som er aktuelle, og det må være avklart at disse har kapasitet til å ta på seg den nye undervisningen. (Normen for undervisning på engelskspråklige spesialemner er en dobbelttime forelesning pr studiepoeng, altså 20 timer forelesning i et emne på 10 studiepoeng, 40 timer forelesning i et emne på 20 studiepoeng)
- Emner som tematisk støtter opp under UiBs strategiske prioriteringer vil bli prioritert. Disse er globale samfunnsutfordringer, marin forskning og klima og energiomstilling.
- Ved utvelgelsen vil det ses hen til den samlede engelskspråklige spesialemneporteføljen. Forslag til nye emner som ligger tett opp til emner som allerede eksisterer vil ikke bli prioritert, men fordypningsemne tilknyttet allerede eksisterende emne er likevel aktuelt.
- Det er en fordel om undervisningsformer, eller eventuelle obligatoriske arbeidskrav, legger opp til samhandling og diskusjon mellom studenter fra ulike land/rettskulturer der det er relevant, slik at innreisende studenter brukes som en ressurs for læring, og dermed «internasjonalisering hjemme» for våre egne studenter som tar emnet.

² Se fakultetsstyresak 50/20.

Innkomne søknader

Ved fristens utløp var det kommet inn tre forslag til nye engelskspråklige spesialemner fra og med høstsemesteret 2021, to på 10 studiepoeng og ett på 15 studiepoeng:³

- Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations (10 ECTS)

Forslagsstiller/emneansvarlig: Knut Einar Skodvin,

Undervisere: Knut Einar Skodvin, Joanna Siekiera, Johannes Mella, Ståle Ulriksen (Sjøkrigsskolen), Douglas Guilfoyle (University of New South Wales, Canberra). I tillegg kan det være aktuelt å søke samarbeid med Department of War Studies ved King's College London.

- Comparative European Constitutional Law (10 ECTS)

Forslagsstiller/emneansvarlig: Eirik Holmøyvik

Undervisere: Søren Koch, Ragna Aarli, Axel Jonsson og gjesteforelesere.

- International Law-Making and Settlement of Inter-State Disputes (15 ECTS)

Forslagsstiller/emneansvarlig: Knut Einar Skodvin

Undervisere: Knut Einar Skodvin og Monica Naime

Omtale av emnene og begrunnelse for innstilling

Som tidligere nevnt skal fakultetet i denne omgang opprette to nye spesialemner. Alle de tre innkomne søknadene dreier seg om rettsvitenskapelige emner som rent tematisk kan passe inn i fakultetets portefølje av spesialemner.

Dekan og studiedekan har derfor måttet foreslå en prioritering mellom de tre emnene ut fra en samlet vurdering. Innstillingen legges frem for Studieutvalget for uttale, før forslag om oppretting fremmes for Fakultetsstyret. I det følgende gjennomgås de viktigste momentene i dekan og studiedekans prioritering, og enkelte sentrale trekk ved hvert emne. Alle øvrige detaljer i de tre emnene kan leses i emnebeskrivelsene, som følger som vedlegg.

Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations

Emnet skal i første rekke ta opp den rettslige reguleringen av militære operasjoner i nasjonale eller internasjonale konflikter. Emnet dreier seg ikke først og fremst om når militære operasjoner er lovlige eller berettigede, men om hvilke rettslige begrensninger som gjelder for de virkemidlene som kan brukes i væpnede aksjoner som er satt i verk.

Emnet tar opp meget viktige samfunnsspørsmål, og det er dessverre også snakk om temaer som ofte er dagsaktuelle. Den internasjonale innretningen av det relevante regelverket gjør også emnet godt egnet som engelskspråklig spesialemne ved vårt fakultet. Det er også positivt at emnet er tenkt å bygge bro til viktige fagmiljø ved sjøkrigsskolen og ikke minst Department of War Studies ved King's College. Spesialemnet er godt egnet til å bygge et mer varig nettverk med de institusjonene som her er nevnt.

Fra et rettslig ståsted er væpnede konflikter muligens noe snevert, kanskje særlig når det er ment å legge spesiell vekt på konflikter til havs. Samtidig gjør innretningen mot konflikter til havs at emnet passer godt

³ Det kom inn ytterligere ett forslag etter fristen, og etter at de innkomne forslagene var vurdert og prioritert. Dette forslaget gjaldt et emne som fortrinnsvis ville skulle undervises i vårsemesteret. Etter som fristen var ute og gjeldende utlysning var for høstsemesteret, ble forslagsstiller bedt om å fremme forslaget igjen ved en senere anledning.

inn i UiB sine satsingsområder. Dekan og studiedekan er også noe i tvil om hvor mange studenter som vil melde seg opp i emnet, men på den andre siden kan emnet passe godt sammen emnet Comparing European Constitutional Law og en kan se for seg at emnet dermed vil trekke til seg en del av de samme studentene.

Det er også positivt at emneansvarlig har lagt opp til en annen prøvingsform enn skoleeksamen, nærmere bestemt er det foreslått en hjemmeeksamen og med innlevering av et gruppearbeid som obligatorisk arbeidskrav.⁴ Tidspunktet for hjemmeeksamen må tilpasses til resten av kabalen med eksamener i spesielemner, og må muligens legges før eller etter resten av spesielemneeksamenene. Hjemmeeksamen er likevel klart å foretrekke fremfor skoleeksamen, spesielt ettersom vi ennå ikke kan utelukke at COVID-19 situasjonen kan sette begrensninger også høsten 2021.

Comparative European Constitutional Law

Emnet tar utgangspunkt i det emnet Comparative Constitutional Law, som ble undervist av Larry Bakken og som nå fases ut. Det nye emnet begrenser seg til å ta opp europeisk konstitusjonell rett. Dermed vil emnet i større grad enn det eksisterende emnet kunne se de nasjonale konstitusjonelle spørsmålene i sammenheng med felles europeiske rettsdannelser utviklet i EU eller Europarådet. Emnet vil også i kunne gi studentene en oversikt over de viktigste europeiske konstitusjonene og de metodiske verktøyene studentene trenger for å kunne sammenligne dem.

Emnet er meget godt gjennomarbeidet. Det har en tydelig og vel gjennomtenkt tematisk avgrensning. Konstitusjonell rett er meget viktig i et Europa hvor de liberale rettsstatstradisjonene er under sterkt press i flere land, og den komparative innfallsvinkelen vil kunne skape en tilnærming til temaet. Emnet bør videre kunne henge godt sammen med andre emner, både i den forstand at det utdyper en del temaer som våre egne studenter har stiftet bekjentskap med tidligere på studiet og i den forstand at det henger godt sammen med andre emner i spesielemneporteføljen. Det er også positivt at emnet tar utgangspunkt i og erstatter et av de emnene som forsvinner ut nå som Larry Bakken ikke lenger underviser hos oss, og tidligere erfaring kan også gi god grunn til å tro at emnet vil være populært blant studentene.

Det er positivt at emnet vil ha hjemmeeksamen som prøvingsform. Tidspunktet for hjemmeeksamen må tilpasses til resten av kabalen med eksamener i spesielemner, og må muligens legges før eller etter resten av eksamenene. Hjemmeeksamen er likevel klart å foretrekke fremfor skoleeksamen, spesielt ettersom vi ennå ikke kan utelukke at COVID-19 situasjonen kan sette begrensninger også høsten 2021.

International Law-Making and Settlement of Inter-State Disputes

Emnet skal gi studentene verktøyene til å forstå og analysere internasjonal rett og kildene i den internasjonale retten med sikte på å anvende disse reglene for å løse konflikter mellom stater. Etter endt kurs skal studentene kunne gi en selvstendig analyse av sektorspesifikke deler av den internasjonale retten, slik som menneskerettigheter, strafferett, energirett og klimarett både i praksis og i forskning. Emnet skal være særlig rettet inn mot internasjonal tvisteløsning og beslutningstagning.

Dekan og studiedekan mener at emnet har flere sterke sider, og det er ikke noe tvil om at dannelsen av internasjonal rett og mellomstatlig tvisteløsning er dagsaktuelle og viktige temaer. Emnet virker likevel å være i overkant bredt lagt opp i den forstand at det skal favne om temmelig mange enkeltdeler og at det er temmelig mange ulike tilnærminger som skal anvendes i samme emne. Dette kan fort medføre at

⁴ I skissen innsendt av emneansvarlig var mappeevaluering foreslått til prøvingsform. Dette er en prøvingsform som per dato ikke lar seg løse teknisk. I samråd mellom emneansvarlig, studiedekan og studieseksjonen er prøvingsform derfor endret til kursoppgave som obligatorisk arbeidskrav og så hjemmeeksamen, og det er dette som er foreslått i vedlagte emnebeskrivelse.

gjennomgangen av de enkelte delene blir i overkant elementær, og det er noe usikkert om emnet legger seg på det nivået som bør kunne forventes på 5. studieår.

En slik bred innretning av emnet er i og for seg lettere å forsvare når emnet er beregnet til 15 studiepoeng, men dette er samtidig et problem fordi det i dagens spesialemneportfølje er få andre emner på 15 studiepoeng og dermed få det kan kombineres med innenfor det semesteret som studentene skal ta sine spesialemner på totalt 30 studiepoeng.

Oppsummering

Etter dette er dekanen og studiedekan kommet til at Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations og Comparative European Constitutional Law bør opprettes som nye spesialemner fra og med høsten 2021.

Forslag til uttalelse

Studieutvalget slutter seg til begrunnelsen gitt av dekan og studiedekan, og foreslår at fakultetsstyret oppretter de to emnene JUS296-2-A Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations og JUS297-2-A Comparative European Constitutional Law og at de undervises fra og med høsten 2021.

INTØ/MAGST 110120

Vedlegg:

- 1 Emnebeskrivelse Law of armed conflicts, with emphasis on maritime operations
- 2 Emnebeskrivelse Comparative European Constitutional Law
- 3 Emnebeskrivelse International Law-Making and Settlement of Inter-State Disputes

Sak 3/21 – 2**Vedlegg 1: Emnebeskrivelse Law of armed conflicts, with emphasis on maritime operations**

Emnenavn (bokmål)	Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations
Emnenavn (nynorsk)	Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations
Emnenavn (kortversjon)	LOAC at sea
Emnenavn (engelsk)	Law of Armed Conflict, with emphasis on maritime operations
Antall studiepoeng	10
Om studienivå, læringsmål og utbyttebeskrivelser Nivået gjenfinnes i emnets læringsmål, og må henge sammen med forkunnskapskravene. Et emne på masternivå kan inngå i en bachelorgrad, men ikke omvendt – emner på masternivå stiller store krav til fordypning.	
Studienivå	- MA (masternivå)
Type emne	- Spesialemne
Studierett	MAJUR, MAJUR-2, JUSVALG, POSTMAJUR og INTL-JUS
Forkunnskapskrav Det kreves at alle emnene i tidligere studieår er bestått, se «Rekkefølge for emne i studiet» i Studieplan for integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen. Se likevel § 2-5 i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen.	
Anbefalte forkunnskaper A basic understanding of international law is not required but will be helpful.	
Faglig overlapp* The course does not overlap with other subjects.	
Emneansvarlig(e)	Knut Einar Skodvin
Undervisere	Knut Einar Skodvin, Joanna Siekiera, Johannes Mella, Ståle Ulriksen, Douglas Guilfoyle

Kommentarer/utdyping Det er søkt om godkjenning for kompensering av eksterne undervisere innenfor emnets normale undervisningsramme.

Emnets mål og innhold

The Law of Armed Conflict (LOAC) applies between parties to an armed conflict, be it an international armed conflict or non-international armed conflict (sometimes called an internal armed conflict). The subject of LOAC is therefore not when or if parties to a conflict have the right to resort to armed force – but the rules applicable between them if they do.

The use of armed force, unfortunately, remain characteristic for the international society. Whether the world has become more peaceful – typically measured in the number of people who lose their lives in armed conflicts – is

disputed. But while the number of lives lost may be diminishing, there is no doubt that the number of armed conflicts is on the rise. Even a small country like Norway is active in over ten military operations abroad, and has since the second world war contributed to over 100 operations in more than 40 countries.

For the international community, it, therefore, remains a central question to what extent and in which manner armed force may be utilised once a conflict has escalated to the level of an armed conflict. And while much of the law rests on legal developments that took place in the aftermath of the second world war, technical and cultural development did not cease.

Technically the law is ever challenged by new methods of warfare. To mention but some examples;

- the use of over the horizon weapons have greatly expanded
- the use of drone technology has profoundly changed the nature of the battlefield
- the battlefield has been significantly extended by the addition of a cyber dimension
- the battlefield may again be changed by the introduction of artificial intelligence into man controlled, or entirely self-controlled, weapon systems.

Culturally international law has seen a significant influence of human rights law affecting all fields – of course also LOAC. International criminal law has seen significant developments, aimed among others at underpinning and strengthening LOAC. Significant attempts have also been made at preserving human life and limit suffering, i.a. in the adoption of the Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction as well as the Convention on Cluster Munitions. Both conventions arguably resting on a changed view of the value of human life measured against military benefits. Both conventions also demonstrate the freedom States pursue under LOAC, non-signatories to both including some of the major actors on the international stage, and other States considering a withdrawal in order to enhance military capacity.

The Law of Armed Conflict exists in this constantly developing interplay, at all times central to the State. And when applicable, LOAC concerns a State's most fundamental interest; its survival. As such LOAC is therefore also one of the most interesting fields in which to study international law, for no field attempts more directly to regulate the core interests of the State and to balance two more competing interests; to safeguard the life and health of humans while in no way impeding military efficiency.

The Law of Armed Conflict is built around four principles; (i) Distinction between military and civilian targets, (ii) Proportionality, (iii) Military necessity and (iv) Limitations. The course will focus on these basic principles in depth. The course will further focus on the interplay between LOAC and general human rights obligations.

As LOAC applies in situations where life is routinely taken, and suffering routinely caused, LOAC is also fraught with ethical dilemmas. The role of ethics in the determination of the law, as well as its implications for professionals working in the field of LOAC, must thus be addressed and discussed.

For its theatre of operations, the course will focus on the oft less discussed maritime theatre. Being the main source of force projection for non-neighbouring States as well as playing a vital role in resupply, allied support and early threat detection as well as self-defence, the oceanic space is of great importance in large scale conflicts.

In relation to the program description for MAJUR, the course will

- Help student build an understanding of how national law and national decision making is affected by international law
- Gain a deeper understanding of how legal methodology may vary between different disciplines of law
- Emphasis the role of lawyers also in conflict situations and put to the forefront the deep ethical considerations that affect the determination of the law and how these may explain different views of the law
- How the law is affected by the development of new technologies
- Broaden the range of sources familiar to students
- Sharpen their ability to make an independent, critical and ethical assessment of what the law on any matter is
- Sharpen their ability to apply the law to fields which may not have been considered when central sources were created
- Broaden their competence to cooperate with lawyers with a different cultural background
- Broaden their ability to cooperate in interdisciplinary teams and benefit in their legal analysis from cross-disciplinary information

Læringsutbytte

Dette er det viktigste punktet, da det er bestemmende for alle andre egenskaper ved emnet. Tenk nøye gjennom hvilke egenskaper studentene utvikler i emnet, utover «bare» kunnskaper. Beskriv det som kan sertifiseres, enten ved eksamen eller ved obligatoriske arbeidskrav.

Kunnskaper

After successfully completing the course students will have a general knowledge of

- Why States resort to armed conflict in their international relations
- When international law permits the use of force
- The historical development of LOAC
- Different levels of conflict and the application of LOAC
- The relationship between LOAC and International Criminal Law
- The rights and duties of an occupying power

After successfully completing the course students will have a good knowledge of

- The method and sources of international law, with particular emphasis on questions and differences that arise in LOAC
- The four central principles of LOAC, and especially their application in maritime operations
- The meaning and importance of status as a combatant, non-combatant and civilians
- The limitations LOAC presents on means and methods of armed conflict, especially as these apply to operations conducted at or from the sea
- The legal status, as well as rights and obligations that concern neutrals
- Special questions that arise in maritime operations covered by LOAC, like questions of blockade and the establishment of security/exclusion zones
- The application of Human Rights Law in situations that are also covered by LOAC
- The rules concerning protected persons and objects

Ferdigheter

After completing the course, the student should be able to independently analyze, discuss, and take a stand on issues that fall under LOAC.

This entails that students must be able to

- identify, systematize and formulate LOAC issues based on comprehensive and complex fact
- find and systematize relevant sources of law and carry out independent legal analysis of LOAC issues in a thorough, comprehensive, critical and balanced way
- reason out a professionally sound position through clarification of tensions between different types of arguments that are valid under international law
- identify ethical impacts on the determination of law, particularly in the field of study
- discuss questions of legal policy that arise in the context of LOAC in a thorough and balanced manner

The student must also be able to convey and evaluate legal analyzes and points of view in the LOAC context through

- systematically prepared independent written analyzes
- orally present legal argumentation
- to comment on and evaluate other students' analyzes and to receive and make use of such comments
- to work with others in groups to analyze LOAC issues

Generell kompetanse

After completion of the course, students shall have

- an understanding of LOAC as a separate discipline of international law
- have insight in LOAC's place in international law and how it works in conjunction with and is affected by other disciplines of international law (like international human rights law and international criminal law), as well as how it works in conjunction with national law
- be able to handle a field of law where sources are fragmented and to some degree dated

Beskriv sammenhengen mellom læringsutbyttet, undervisningen og prøvingen.

The course will be taught through blended learning, combining the use of digital modules with seminar modules. Through these students will be given an overview as well as be invited (and required) to actively participate in knowledge sharing and production.

In conjunction these forms of evaluation will encourage students to work together and share of experience and emphasis exchanges across legal cultures as well as fostering the ability to both orally and in written form present legal arguments within the field of LOAC

Litteratur

Hovedlitteratur for emnet er obligatorisk felt; de andre er valgfrie. Normen er 30 - 60 sider pr. studiepoeng.

SU uttalte i sak 3/16-2: «SU ber om at det vurderes å ta med i emnemalen et vilkår om at hovedlitteratur ikke kan vedtas før den foreligger tilgjengelig i salg eller på annen måte.»

Informasjon om Litteraturkiosken, kompendier m.m. finner du her:

<https://www.uib.no/student/91985/kompendiene-er-n%C3%A5-digitale>

Hovedlitteratur

An introduction to the International Law of Armed Conflict, Robert Kolb and Richard Hyde, Hart 2008, pp. 3 - 36, 43 - 61,

The Handbook of International Humanitarian Law, Dieter Fleck (ed), 3rd Ed, Oxford 2013, pp. 1 - 42, 79 - 263, 321 - 351, 463 - 609,

The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict, Yoram Dinstein, Cambridge 2016 (3rd Ed), pp. 8 - 12, 70 - 76, 149 - 163

The difficulties of classification at sea: Distinguishing incidents at sea from hostilities, in International Review of the Red Cross (2016), pp. 449 - 464.

International humanitarian law and human rights law, in International Review of the Red Cross, No. 293, by Louise Doswald-Beck, Sylvain Vité, pp. 94 - 119.

Enforcement of International Humanitarian Law, Gentian Zyberi, in International Human Rights Institutions, Tribunals, and Courts, ed. Gerd Oberleitner, Springer 2018, pp. 377 - 400.

Tot 539 pages

Tilleggs litteratur

An introduction to the International Law of Armed Conflict, Robert Kolb and Richard Hyde, Hart 2008.

San Remo Manual on the International Law Applicable to Armed Conflict at Sea, Cambridge 1995.

Advanced introduction to International Humanitarian Law, Robert Kolb, Edward Elgar 2014,

The Conduct of Hostilities under the Law of International Armed Conflict, Yoram Dinstein, Cambridge 2016 (3rd Ed)

Undervisningssted

- UiB

Undervisningssemester

- Høst

Undervisningsspråk

Engelsk

Undervisningsformer og -metoder

The course will be taught through blended learning, combining the use of digital modules with seminar modules. Through these students will be given an overview as well as be invited (and required) to actively participate in knowledge sharing and production.

Emnet har obligatorisk oppgave

- Ja

Andre obligatoriske undervisningsaktiviteter

Mandatory group assignment. This is assessed as a pass/non-pass.

Vurdering

Vurderingsformen(e) må henge sammen med undervisningen og det generelle læringsutbyttet.

Vurderingssemester

- Høst

- Home exam

Vurderingsform(er)

[- Resit next semester only for those who have passed the mandatory assignment](#)

Begrunnelse for vurderingsform

The course will be assessed based on a one-week home exam of maximum 3000 words.

In conjunction with the mandatory group assignment these forms of evaluation will encourage students to work together and share of experience and emphasis exchanges across legal cultures as well as fostering the ability to both orally and in written form present legal arguments within the field of LOAC.

Språk eksamensoppgave

Engelsk

Språk eksamensbesvarelse

Engelsk

Karakterskala

A-F

Hjelpemidler til eksamen

Open book.

Programansvarlig

-

Evaluerings av emnet

According to the guidelines for evaluation of courses at the Faculty of Law.

Emnebeskrivelsen er utarbeidet av

Knut Einar Skodvin

E-post

knut.skodvin@uib.no

E-post

knut.skodvin@uib.no

Sak 3/21 – 2**Vedlegg 2: Emnebeskrivelse Comparative European Constitutional Law**

Emnenavn (bokmål)	Comparative European Constitutional Law
Emnenavn (nynorsk)	Comparative European Constitutional Law
Emnenavn (kortversjon)	Comp.Eu.Const.
Emnenavn (engelsk)	Comparative European Constitutional Law
Antall studiepoeng	10
Om studienivå, læringsmål og utbyttebeskrivelser Nivået gjenfinnes i emnets læringsmål, og må henge sammen med forkunnskapskravene. Et emne på masternivå kan inngå i en bachelorgrad, men ikke omvendt – emner på masternivå stiller store krav til fordypning.	
Studienivå	- MA (masternivå)
Type emne	- Spesialemne
Studierett	MAJUR, MAJUR-2, JUSVALG, POSTMAJUR og INTL-JUS
Forkunnskapskrav 3 years of university studies	
Anbefalte forkunnskaper 3 years of university studies of law	
Faglig overlapp* No overlap with other courses on UiB.	
Emnet er særlig godt egnet i kombinasjon med* In the portfolio of elective courses, this course links up with and adds an institutional perspective to several of the existing courses. The course will fit thematically well with and can add a legal perspective to the cross-disciplinary JUS286-2-A Constitution and Politics. Its institutional focus can complement the individual rights focus of JUS276-2-A European Human Rights. This course can also form a public law component in combination with JUS285-2-A EU and EEA Public Procurement Law, JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law, JUS291-2-A EU and/or EEA State Aid Law. Furthermore, this course has a clear connection to the dominant methods discussed in Comparing Legal Cultures in Europe (JUS290-2-A).	
Emneansvarlig(e)	Eirik Holmøyvik
Undervisere	Søren Koch, Ragna Aarli, Axel Jonsson og gjesteforelesere.
Kommentarer/utdyping Gjennom å ta utgangspunkt i det gamle kurset, Comparative Constitutional Law, men gi det en ny snevrere europeisk vinkling mot dagsaktuelle konstitusjonelle spørsmål, er målet å gjøre kurset mer relevant og interessant for de fleste norske og internasjonale studenter i Bergen. Samtidig vil en europeisk vinkling, som kombinerer nasjonal konstitusjonell rett med europeisk rett, styrke og fylle et tomrom i fakultetets europarettslige undervisningsportefølje. Valgemnets rettslige- og samfunnsmessige aktualitet er åpenbar: Den liberale europeiske rettsstaten og den konstitusjonelle ordninger er under sterkt press i Europa, både innenfor og utenfor EU. Problemstillingene i dette valgemnet er derfor høyt på agendaen til både lovgivere, domstoler og	

håndhevingsinstitusjoner både i statene og i EU og Europarådet.

Å kunne tilby et stimulerende rettsstatlig- og europarettlig miljø er viktig ikke minst for rekrutteringen av PhD-kandidater og andre forskere. Dette nye valgemnet kan i undervisning og utvikling kobles til både forskergruppen for rettskultur, forskergruppen for rettsstat, og muligens også forskergruppen for EU/EØS Konkurrans- og markedsrett, noe som sørger for langsiktig kontinuitet og forankring i flere relevante disipliner og fora.

Et sentralt tema i kurset er den liberale demokratiske rettsstaten, slik den er vernet i nasjonalstatenes forfatninger og på europeisk nivå i Den europeiske menneskerettskonvensjonen, Europarådets standarder og i EU-retten. I dag er denne rettsstatsmodellen under press i Europa, ikke bare blant Europarådets mangfoldige medlemsstater, men også innenfor EU. Vern av rettsstaten, i form av ansvarlige og inkluderende institusjoner, er ett av FNs 17 bærekraftsmål. Kurset ligger derfor i linje med UiB:s strategiske prioritering på området globale samfunnsutfordringer.

Nødvendige materielle forkunnskaper gis på det obligatoriske emnet Rettstaten (i dag JUS121 og JUS135) eller tilsvarende emner på andre norske eller utenlandske læresteder. Konstitusjonell rett og europarett er basisfag i de fleste land, og det er grunn til å tro at de fleste om ikke alle innreisende studenter vil ha tilstrekkelig forkunnskaper for å ta dette valgemnet. I fakultetsstyrets vedtak den 30.04.2019 til ny studieordning, studiereform (S 26/19) sies det om valgemnene at «De engelskspråklige valgemnene skal ta utgangspunkt i dagens engelskspråklige spesialemer». Dette emnet tar utgangspunkt i det tidligere kurset Comparative Constitutional Law og er derfor i samsvar med vedtaket om ny studieordning. Studenter som ikke velger utvekslingssemester på tredje året kan likevel, gjennom å parallelt lese kurset Rettshistorie og komparativ rett (JUS134), få en sterk internasjonal og komparativ profil på semestret. ^[OBJ]

Emnets mål og innhold

The aim of this course is two-fold: Firstly, the course aims to provide students with an overview of the European constitutional order on both the domestic and the international level. Secondly, the course aims to provide students with the knowledge of and skills to apply prevailing comparative legal methods in developing, interpreting and evaluating constitutional norms, institutions and systems. Both the expansion of transnational constitutional law and the increased attention being paid to national constitutional identities have stressed that comparative perspectives are an inevitable part of modern constitutional law.

While constitutional law has traditionally been considered a fundamentally domestic legal discipline, the last few decades has seen a certain convergence of constitutional law in Europe through a combination of supranational legal orders such as the ECHR and the EU, long-standing development and promotion of common European “soft law” standards on the rule of law, as well as increased communication between apex courts in different countries. For example, the concept of judicial independence, guaranteed by national constitution, can no longer be interpreted without considering the same concept on the European level and interpreted by the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union.

In Europe, the interdependence of national constitutional law and international law of constitutional character has intensified the development of comparative legal methods. The ECHR, the Treaties of the EU (TEU) and the EU charter of fundamental rights are to be applied equally to all citizens despite their differing national contexts. At the same time, one can recognize tensions between national constitutional institutions (such as constitutional courts and legislators) and the ECJ and the ECtHR. Different strategies can be identified to regulate the relationship between the national and supranational constitutional orders. Some institutions prefer cooperation while others attempt to refine and delimit the national constitutional domain from the international constitutional order. To maintain legal certainty and foreseeability, European courts and monitoring institutions as well as national courts, legal scholars and legislators are required to critically compare constitutions in an increasingly pluralistic legal space. The EU is obliged to respect the “national identities” of the Member states as stated in Article 4.2 TEU and consider the legal definition of fundamental rights as general principles of law, partly resulting from “the constitutional traditions of the Member States” in Article 6.3. Consequently, comparative constitutional analysis is a pre-requisite when applying EU-law in constitutional matters. Within the Council of Europe legal order too, comparative law plays a key role in developing both the ECHR as well as “soft law” constitutional standards. All in all, changing narrative from the people to the peoples is necessary to understand competing constitutional structures, principles, and limitations – beyond the framework of legal sources produced within the nation state.

Using a problem-oriented approach, this course introduces the students to a series of common classic constitutional challenges, illustrated with case-law from the European Court of Justice and the European Court of Human Rights and reports from the Venice Commission of the Council of Europe. By studying the problems and the comparative legal methods of the institutions, students are trained initially to critically examine how these similar

problems are addressed in European constitutional settings, then to explain why differences and parallels appear. At the same time, students learn how common constitutional structures among states can be systematized and – by distinguish categories from others – describe archetypes of European constitutions and their relationship to international standards. The aim is that the students deepen their insight into substantive constitutional challenges facing a contemporary policymaker, judge or academic and learn how the same challenges can, and cannot, be resolved through comparative reasoning. Considering the historical influence of European constitutional theory, these understandings should have global relevance.

Firstly, the students will be introduced to the following theoretical background:

- Common constitutional traditions: the emergence of transnational European constitutionalism
- National constitutional identity, subsidiarity, the impact of constitutional legal culture
- Possibilities and limitations of comparative constitutional law: general methodological considerations
- Interpreting, and evaluating different approaches towards *lex superior*: comparative legal methods practiced in courts, supervisory institutions, and legislative assemblies in Europe.

Secondly, the above-mentioned framework is used to comparatively analyze and discuss contrasting national answers to specific substantive constitutional problems. The problems are selected in consideration of the origin of participating students, who are encouraged to bring questions and examples to class. Even though the structural focus is put on European constitutions, complementary perspectives from countries outside the Europe and the EU are welcome. This course will cover several fundamental constitutional topics such as but not limited to:

- Norm creation: legislative procedure and the normative force of precedent and institutional customs
- Preventing concentration of power: institutional structure and separation of powers
- Parliamentary and judicial control of the executive
- Judicial independence
- Supervising the legislature: constitutional review, electoral law, freedom of expression and information
- Transferring constitutional norm production to international bodies: domestic impact of the ECHR and the EU/EEA
- Avoiding majority dictatorship: minority protection

Læringsutbytte

Dette er det viktigste punktet, da det er bestemmende for alle andre egenskaper ved emnet. Tenk nøye gjennom hvilke egenskaper studentene utvikler i emnet, utover «bare» kunnskaper. Beskriv det som kan sertifiseres, enten ved eksamen eller ved obligatoriske arbeidskrav.

Kunnskaper

After this course, students should be able to give account of the fundamentals of comparative law theory, vocabulary, and method. Furthermore, the student should have detailed knowledge of characteristics of constitutional systems/cultures in Europe, common standards set by the EU and the ECHR, and comparative legal methods used in both European and national institutions and their contemporary legal practice.

Ferdigheter

Having learnt to apply and evaluate comparative methods as used in European and national institutional practice, students should have the ability to independently plan and complete a comparative constitutional investigation in English. Students should know how to identify, exemplify, assess and explain multiple answers to common constitutional problems in Europe. This includes an ability to use constitutional legal material from one state and relate this material to a common European standard and to another legal system.

Generell kompetanse

By relating constitutional solutions to both their respective national and their common broader European context, the students are trained to reach insights which should provide the student with relevant tools to normatively discuss how constitutional, and other, problems could and should be solved. Furthermore, students are fostered to self-critically and independently evaluate their own applied methods and understandings by relating to general possibilities and limitations of using comparative legal methods when making, applying, and invoking modern constitutional law in Europe. The student should be able to take advantage of these metacognitive skills in other legal and scientific disciplines. They will enhance their ability to present, discuss and analyze constitutional issues in English and within the framework of academic standards.

Beskriv sammenhengen mellom læringsutbyttet, undervisningen og prøvingen.

Starting with general theory and methodology, students get the necessary abstract tools to compare different solutions to the specific constitutional problems and cases analyzed in class. By applying general methods on a series of several specific problems in class, students learn to identify and assess strengths and weaknesses of both different legal systems and different models of comparative legal reasoning. These skills are expected to be used and demonstrated when the students approach a comparative topic in the final home exam.

Litteratur

Hovedlitteratur for emnet er obligatorisk felt; de andre er valgfrie. Normen er 30 - 60 sider pr. studiepoeng.

SU uttalte i sak 3/16-2: «SU ber om at det vurderes å ta med i emnemalen et vilkår om at hovedlitteratur ikke kan vedtas før den foreligger tilgjengelig i salg eller på annen måte.»

Informasjon om Litteraturkiosken, kompendier m.m. finner du her:

<https://www.uib.no/student/91985/kompendiene-er-n%C3%A5-digitale>

Innføringslitteratur

Tushnet, M. (2018). Advanced introduction to comparative constitutional law (Second ed.). Cheltenham: Edward Elgar.

Bartole, S. (2017). Comparative Constitutional Law – an Indispensable Tool for the Creation of Transnational Law. European Constitutional Law Review, 13(4), 601–610. <https://doi.org/10.1017/S1574019617000293>

Bogdandy, A. (2016). European Law Beyond 'Ever Closer Union' Repositioning the Concept, its Thrust and the ECJ's Comparative Methodology. European Law Journal: Review of European Law in Context, 22(4), 519–538. <https://doi.org/10.1111/eulj.12198>

Drinóczi, T. (2020). Constitutional Identity in Europe: The Identity of the Constitution. A Regional Approach. German Law Journal, 21(2), 105–130. <https://doi.org/10.1017/glj.2020.1>

Mayer, F. C. (2013). Constitutional comparativism in action. The example of general principles of EU law and how they are made – a German perspective. International Journal of Constitutional Law, 11(4), 1003–1020. <https://doi.org/10.1093/icon/mot046>

Koch, S. (2020). From Mapping to Navigation – a Compass formula for conducting Comparative Analysis, in Koch, S and Sunde, J. Ø. (eds), Comparing Legal Cultures, Fagbokforlaget, 71-99.

Hovedlitteratur

Sajo, A., & Uitz, R. (2019). Constitution of freedom: An introduction to legal constitutionalism. Oxford: Oxford University Press.

Jackson, V. (2012). Comparative Constitutional Law: Methodologies, in Rosenfeld, M., & Sajó, A. (2012). The oxford handbook of comparative constitutional law (1st ed.). Oxford, UK: Oxford University Press, pp. 55-69.

Elaine, M. (2015). Understanding the Development of Highest Courts' Practices: A Constitutional -Theoretical Approach, in Elaine, M. (2015), Judicial Decision-Making in a Globalised World, Bloomsbury, 14-35

Gless, Sabine, & Martin, Jeannine. (2013). The comparative method in European Courts: A comparison between the CJEU and ECtHR? Bergen Journal of Criminal Law and Criminal Justice, 1(1), pp. 36–52. <https://doi.org/10.15845/bjclcj.v1i1.522>

Craig, Paul P., Transnational Constitution-Making: The Contribution of the Venice Commission on Law and Democracy, UCI Journal of International, Transnational and Comparative Law, Forthcoming https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2846451

Selected parts:

Tuori, K. (2015). European Constitutionalism (Cambridge Studies in European Law and Policy). Cambridge: Cambridge University Press.

Rosas, A., & Armati, L. (2018). EU constitutional law: An introduction (3 ed.). Oxford, UK: Hart.

Tilleggs litteratur

Hoffmann-Riem, Wolfgang. (2014). The Venice Commission of the Council of Europe – Standards and Impact, The European Journal of International Law, (25), 579-597. http://www.venice.coe.int/files/articles/Hoffmann-Riem_Venice-Commission_Standards.pdf

Heringa, A. W. (2019). Constitutions Compared: An Introduction to Comparative Constitutional Law. (5 ed.) Intersentia.

Albi, A., & Bardutzky, S. (2019). National Constitutions in European and Global Governance: Democracy, Rights, the Rule of Law : National Reports (1st ed. 2019., p. 1 online resource (XXIV, 1522 p. 1 illu in color.)). T.M.C. Asser Press : Imprint: T.M.C. Asser Press.

Rosenfeld, M., & Sajó, A. (2012). The oxford handbook of comparative constitutional law (1st ed.). Oxford, U.K: Oxford University Press.

Masterman, R. & Schütze, R. (2019), The Cambridge Companion to Comparative Constitutional Law (Cambridge Companions to Law, pp. 521-553). Cambridge: Cambridge University Press.

Contiades, X. (Ed.), Fotiadou, A. (Ed.). (2020). Routledge Handbook of Comparative Constitutional Change. London: Routledge.

Adam, S. (2011). The National Judicial Treatment of the ECHR and EU Laws: A Comparative Constitutional Perspective [Review of The National Judicial Treatment of the ECHR and EU Laws: A Comparative Constitutional Perspective]. 48(5), 1742. Aspen Publishers, Inc.

Ginsburg, T. (2012). Comparative Constitutional Design. Comparative Constitutional Design. Cambridge University Press.

Hirschl, R. (2014). Comparative matters: The renaissance of comparative constitutional law (First ed.). Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.

Jackson, V. C., & Tushnet, M. V. (2014). Comparative constitutional law (3rd ed., pp. XCI, 1812). Foundation Press.

Fichera, M., & Pollicino, O. (2019). The Dialectics Between Constitutional Identity and Common Constitutional Traditions: Which Language for Cooperative Constitutionalism in Europe? German Law Journal, 20(8), 1097-1118. <https://doi.org/10.1017/glj.2019.82>

Undervisningssted - UiB

Undervisningssemester - Høst

Undervisningsspråk English.

Undervisningsformer og -metoder

Lectures and seminars. Students may be asked to prepare group presentations and students are encouraged to bring examples and perspectives from their home countries. Lecturers from at least three different legal systems will hold a panel discussion to which the students are instructed to bring questions of their own interest.

Emnet har obligatorisk oppgave - Nei

Andre obligatoriske undervisningsaktiviteter

None.

Vurdering

Vurderingsformen(e) må henge sammen med undervisningen og det generelle læringsutbyttet.

Vurderingssemester	- Høst Resit in next semester
Vurderingsform(er)	- Hjemmeeksamen
Hjemmeeksamenens varighet	One week.
Begrunnelse for vurderingsform Methodological awareness is to be demonstrated.	
Språk eksamensoppgave	English.
Språk eksamensbesvarelse	English.
Karakterskala	A-F
Hjelpemidler til eksamen Open book.	
Programansvarlig	...
Evaluering av emnet	According to the guidelines for evaluation of courses at the Faculty of Law.
Emnebeskrivelsen er utarbeidet av	Axel Jonsson, Eirik Holmøyvik og Søren Koch.
E-post	Eirik.Holmoyvik@uib.no
E-post	axel.jonsson@uib.no

Sak 3/21 – 2**Vedlegg 3: Emnebeskrivelse International Law-Making and Settlement of Inter-State Disputes**

Emnenavn (bokmål)	International Law-Making and Settlement of Inter-State Disputes
Emnenavn (nynorsk)	International Law-Making and Settlement of Inter-State Disputes
Emnenavn (kortversjon)	Intl Law-Making
Emnenavn (engelsk)	International Law-Making and Settlement of Inter-State Disputes
Antall studiepoeng	15
Om studienivå, læringsmål og utbyttebeskrivelser Nivået gjenfinnes i emnets læringsmål, og må henge sammen med forkunnskapskravene. Et emne på masternivå kan inngå i en bachelorgrad, men ikke omvendt – emner på masternivå stiller store krav til fordypning.	
Studienivå	- BA (bachelornivå)
Type emne	- Spesialemne
Studierett	MAJUR, MAJUR-2, JUSVALG, POSTMAJUR og INTL-JUS
Forkunnskapskrav Two years of law studies. Good written and spoken English.	
Anbefalte forkunnskaper None beyond the prerequisites	
Emneansvarlig(e)	Knut Einar Skodvin
Undervisere	Knut Einar Skodvin, Monica Naime
Kommentarer/utdyping The special course is supported by a team of permanent employees: Knut Einar Skodvin, Ernst Nordtveit and Henriette Sinding Aasen. If the course is approved, it will be possible to contact professors from the Faculty of Social Sciences, Institute of Administration and Organization Theory (lead by Jacob Aars) who specialize in institutional theory and decision-making, for the possibility of their participation in the interdisciplinary modules that are included in the course (see section on "undervisningformer").	
Emnets mål og innhold The course's aim is to provide students with the foundations and tools to understand and analyze international law and its sources, as to be able to evaluate and apply them international inter-state disputes. The goal is that students are able to autonomously analyze the underpinnings of specific fields of international law (human rights, law of armed conflict, criminal law, energy and climate, among others), both in research and in practice. The course is organized in seminars that tackle questions relevant for international law in the XXIst century. They are organized around four topics: the concept of international law, the sources of international law, the mechanisms to settle inter-state disputes, and global challenges and responsibilities. Attention will be given to the process of regionalization and fragmentation of international law. In addition to including the study and analysis of law and practice, it also includes an interdisciplinary perspective	

to international law. Strategic decision-making will help understand the incentives that States have in deciding to enter into an agreement and when to recourse a dispute-settlement mechanism. Institutionalism will highlight the causes and effects of regionalization of international law.

If at one point it would we could have suspected that the international trend of the legal and political regionalization would have shifted the State away from the center of international law, the reaction to the recent pandemic would suggest otherwise. This means that international law has a lot to say on how States tackle global challenges, both on a universal and a regional basis.

Læringsutbytte

Dette er det viktigste punktet, da det er bestemmende for alle andre egenskaper ved emnet. Tenk nøye gjennom hvilke egenskaper studentene utvikler i emnet, utover «bare» kunnskaper. Beskriv det som kan sertifiseres, enten ved eksamen eller ved obligatoriske arbeidskrav.

Kunnskaper

Students have knowledge on:

- Traditional and contemporary sources of international law
- The ways of law-making in international law, beyond the soft-law and hard-law divide
- The mechanisms of juridical and non-juridical international dispute settlement: negotiation, mediation, conciliation, arbitration and judicialization
- The different regionalization processes of international law, as well as its consequences for law-making and dispute settlement

Ferdigheter

Students can:

- Identify, discuss, and use traditional and contemporary sources of international law
- Apply their knowledge and use the sources of international law to propose solutions to international legal problems
- Compare, explain, analyze and discuss the different mechanisms for inter-state dispute settlement
- Discuss the implications of regionalization and universalization in international law
- Develop abilities to identify the advantages and limitations of interdisciplinary approaches to international law

Generell kompetanse

The students are taught a combination of a doctrinal and practical approaches to international law, in general, and law-making and dispute settlement, in particular. They are able to analyze and apply, from a legal perspective, the different arguments that can be put forward for and against an international legal dispute, with the help of their knowledge on international law-making. They are able to compare and reflect on similarities and differences between different sources of law and different mechanisms to settle international disputes, both from a universal and a regional perspective.

Beskriv sammenhengen mellom læringsutbyttet, undervisningen og prøvingen.

The course is organized in different seminars, each of which addresses a specific research question on law-making and dispute settlement. As to reveal all the underpinnings of each research question, both for research and for practice, the first half of each session will have a theory-oriented approach, and the second half, a practice-oriented approach.

Teaching will be through analysis of relevant sources and case-law, and the interdisciplinary perspectives will be in support of the legal-dogmatic approach. The student will be able to test her skills in a written practical-oriented test, where, more than showing that they have the knowledge of a topic, they can show that they can apply such knowledge to tackle the underpinnings of international agreements or solving disagreements.

Litteratur

Hovedlitteratur for emnet er obligatorisk felt; de andre er valgfrie. Normen er 30 - 60 sider pr. studiepoeng.

SU uttalte i sak 3/16-2: «SU ber om at det vurderes å ta med i emnemalen et vilkår om at hovedlitteratur ikke kan vedtas før den foreligger tilgjengelig i salg eller på annen måte.»

Informasjon om Litteraturkiosken, kompendier m.m. finner du her:

<https://www.uib.no/student/91985/kompendiene-er-n%C3%A5-digitale>

Hovedlitteratur

I. International law: what, when and how

Cassese A. "The Main Legal Features of the International Community" in *International Law*, 2nd Ed., 2004, pp. 3-21 (18 s)

McCorquodale R., 'The Individual and the International Legal System', in *International Law*, 5th ed, Ed. M. Evans, pp 307-329 (22 s)

Allot, P., "The concept of international law", *European Journal of International Law*, Num. 10, 1999, pp. 31-50 (19 s)

S. Ratner and A. Slaughter, 'Appraising the methods of international law: a prospectus for readers', *AJIL*, 93 (1999), 291-302 (11 s.)

Higgins, R. "Problems and process. International law and how we use it", Ed. OPUP, 1994, pp. 1-16. (15 s)

Dixon M. and R. McCorquodale, "The nature of the international legal system", in *International Law*, Oxford University Press, pp. 1-18. (17 s)

II. International law-making

E. Riedel, "Standards and Sources. Farewell to the Exclusivity of the Sources Triad in International Law", in *European Journal of International Law*, vol. 2 (1991), pp. 58-84. (26 s.)

M. Reisman, "The Democratization of Contemporary International Law-Making Processes and the Differentiation of their Application", in R. Wolfrum and V. Röben (eds.), *Developments of International Law in Treaty Making* (Berlin: Springer, 2005), pp.15-30. (15 s)

P. Weil, "Towards Relative Normativity in International Law?", in *American Journal of International Law*, vol. 77 (1983), pp. 413-442. (29 s)

J. Crawford and T. Viles. "International law on a given day", in J. Crawford (ed.), *International Law as an Open System: Selected Essays* (London: Cameron May, 2002), pp. 69-94 (25 s)

O. Schachter, "Entangled treaty and custom", in Y. Dinstein and M. Tabory (eds.), *International Law at a Time of Perplexity: Essays in Honour of Shabtai Rosenne* (Leiden: Martinus Nijhoff, 1989), pp. 717-738. (21s)

J. Klabbbers, "The Redundancy of Soft Law", in *Nordic Journal of International Law*, vol. 65 (1996), pp. 167-182. (15 s)

J. d'Aspremont, "What was not meant to be: general principles of law as a source of international law", in R. Pisillo Mazzeschi and P. de Sena (eds.), *Global Justice, Human Rights and the Modernization of International Law* (Cham, Springer, 2018), pp. 163-184. (21 s)

III. Settlement of inter-state disputes

A Peters, *International Dispute Settlement: A Network of Cooperational Duties*, 14 *European Journal of International Law* 1-34 (33 s.)

WM Reisman, *The Diversity of Contemporary International Dispute Resolution: Functions and Policies*, 4 *Journal of International Dispute Settlement* 47-63 (2012) (16 s)

M Koskeniemi, *The Ideology of International Adjudication and the 1907 Hague Conference*. In: Y Daudet (ed.), *Topicality of the 1907 Hague Conference, the Second Peace Conference* (2008), 127-152 (25 s)

KJ Alter, *Agents or Trustees? International Courts in their Political Context*, 14 *European Journal of International Relations* (2008), pp. 33-63 (30 s.)

Niels Petersen, *How Rational is International Law?*, *European Journal of International Law*, Volume 20, Issue 4, November 2009, pp. 1247-1262 (15 s)

IV. Global challenges, global responsibilities?

Pellet, A. "The definition of responsibility in international law" in *The Law of International Responsibility*, Ed. Crawford, Pellet, Olleson, Parlett, 2010, pp. 3- 16. (13 s)

BS Chimni, *International Institutions Today: An Imperial Global State in the Making*. 15 *European Journal of International Law* 1-37 (2004) (36 s)

W Sandholtz and A.S. Sweet, "Law, Politics, and International Governance". In: C Reus-Smit (ed.), *The Politics of International Law* (2004), 238-271 (33 s.)

Conventions, materials, and case law (excerpts)

- UN Charter
- Vienna Convention on the Law of Treaties (1969)
- Montevideo Convention on the Rights and Duties of States, 26 December 1933
- ILC's Draft conclusions on peremptory norms of general international law (jus cogens) (first reading, 2019).

- ILC Special Rapporteur's first report on general principles of law (2019).
- ILC Draft articles on State responsibility for wrongful acts
- ILC Report on fragmentation on international law, 2006, finalized by Marti Koskeniemi
- Right of Passage over Indian Territory (Merits), Judgment of 12 April 1960, I.C.J. Reports 1960, pp. 39-43.
- North Sea Continental Shelf, Judgment, I.C.J. Reports 1969, p. 3, paras. 60-82
- Dispute regarding Navigational and Related Rights (Costa Rica v. Nicaragua), Judgment, I.C.J. Reports 2009, p. 213, paras. 134-144; and Separate Opinion of Judge Sepúlveda-Amor, paras. 20- 36.
- Pulp Mills on the River Uruguay (Argentina v. Uruguay), Judgment, I.C.J. Reports 2010, p. 14, paras. 123-150.
- Whaling in the Antarctic (Australia v. Japan; New Zealand intervening), Judgment, I.C.J. Reports 2014, p. 226, paras. 42-58 and 70-97.

Undervisningssted - UiB

Undervisningssemester - Høst

Undervisningsspråk engelsk

Undervisningsformer og -metoder

The course develops around 4 sections with 10 subtopics. Each topic is structured around a specific research question. As to reveal all the underpinnings of the research question, the first half of each session will first adopt a theory-oriented approach, and the second half, a practice-oriented approach. Two interdisciplinary themes will be introduced around the middle of the course (topic 6 and 7). Sessions are interactive, comprising individual presentations and group discussions. Students are expected to come prepared to the lectures and have read the assigned literature to engage in the discussion and participate.

I. International law: what, when and how

1. National, transnational, supranational and international law: boundaries or grey zones?
2. International law: a concept or a system?
3. Subjectivity in international law: outdated state-centrality?

II. International law-making

4. International sources and law-making: a construction
5. Deconstructing international law-making: beyond the hard-law/soft-law divide
6. Regionalization and fragmentation as institutionalization

III. Settlement of inter-state disputes

7. Strategic decision-making: when to agree, to dispute or to settle?
8. Settlement of inter-state disputes: juridical vs non-juridical mechanisms
9. Settlement of inter-state disputes: arbitral vs judicial mechanisms

IV. Global challenges, global responsibilities?

10. Responsibility in international law: beyond a state-centric approach

Emnet har obligatorisk oppgave - Ja

Hvor lang er skriveperioden for den obligatoriske oppgaven?

♣ During the semester, students are required to make an oral presentation in groups, where they present and analyze one case-law from different regions and fora of the world and discuss the implications for law-making and settlement of interstate disputes. A list of case-law with several alternatives to choose from will be provided at the beginning of the course.

Vurdering

Vurderingsformen(e) må henge sammen med undervisningen og det generelle læringsutbyttet.

Vurderingssemester - Høst

Vurderingsform(er)

- Skoleeksamen, 4 timer

Begrunnelse for vurderingsform

A group presentation (10-15min) is a precondition to present the final four-hour exam. This final grade comprises two elements: an essay and a written test. The essay is worth 25% of the final grade; and the exam is worth 75%. The essay of up to 2000 words must be sent in at least 1 week before the final exam. The topic will be distributed during the third week of the course. The exam consists of two or more essay questions.

Språk eksamensoppgave	engelsk/norsk
------------------------------	---------------

Språk eksamensbesvarelse	engelsk/norsk
---------------------------------	---------------

Karakterskala	A-F
----------------------	-----

Hjelpemidler til eksamen

Alle som er analog

Programansvarlig

Studieutvalget har programansvaret for fakultetets studietilbud. Studieutvalget er delegert det koordinerende og overordnede ansvaret for fakultetets studietilbud. (Reglement for Det juridiske fakultet, § 9 pkt. 1.)

Evaluerings av emnet

I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.

Emnebeskrivelsen er utarbeidet av

Knut Einar Skodvin, Monica Naime

E-postKnut.Skodvin@uib.no**E-post**monica.naime@uib.no

Sak 3/21-3***Sammenslåing av JUS131 Kontraktsrett II og JUS132 Pengekravsrett til JUS136 Obligasjonsrett*****1. Innledning**

Med denne saken ønsker studiedekan, i samarbeid med de emneansvarlige, å foreslå at dagens to emner JUS131 Kontraktsrett II og JUS132 Pengekravsrett fra og med studieåret 2021/22 slås sammen til emnet JUS136 Obligasjonsrett. Det nye sammenslåtte emnet vil være like omfattende som dagens to emner til sammen (25 studiepoeng), det vil gå i samme tidsrom som dagens to emner og vil i det alt vesentlige dekke de samme læringsmålene. Ønsket om å slå emnene sammen har vokst frem i forbindelse med arbeidet med den nye studieordningen. Endringen er inspirert av det nye emnet Obligasjonsrett på den nye studieordningen, og fakultetsstyret ble i september 2019 orientert om muligheten for å sette i verk denne delen av studieordningen på et noe tidligere tidspunkt.⁵ Arbeidet med den nye studieordningen har avdekket at det er mulig å få til et større sammenslått emne i obligasjonsrett, og at det så vel faglig som pedagogisk er betydelige fordeler med en slik sammenslåing. Det er likevel viktig å understreke at det er snakk om å gjøre en endring innenfor rammene av dagens studieordning, og at det utover selve sammenslåingen til ett emne er snakk om små innholdsmessige endringer.

De emneansvarlige har utformet et forslag til emnebeskrivelse. Forslaget er langt på vei basert på emnebeskrivelsen til det nye emnet på den nye studieordningen, men med noen justeringer som blir forklart underveis i saksfremlegget. De emneansvarlige har også utarbeidet et forslag til undervisningsopplegg. Enkelte trekk i emnebeskrivelsen og undervisningsopplegget kan det være behov for å justere og supplere ved en senere anledning, men det vil ikke gjøres endringer som skaper behov for å booke nye fysiske undervisningsrom til andre tidspunkt enn de som er skissert i undervisningsopplegget. Under enhver omstendighet vil deler av undervisningsopplegget med enkle grep kunne gjøres om til digital undervisning dersom det er nødvendig som følge av romkabelen på fakultetet eller dersom det er nødvendig som følge av smitteverntiltak til høsten.

2. Faglig begrunnelse for sammenslåingen

Ønsket om å slå sammen JUS131 Kontraktsrett II og JUS132 Pengekravsrett til et felles obligasjonsrettsemne er basert på en faglig begrunnelse. Et felles emne vil gi en del synergieffekter som kan effektivisere undervisningen av enkelte deler av rettsstoffet, og som igjen vil frigjøre tid for å undervise grundigere om andre deler. For det første vil kontrakten kunne være det primære rettsgrunnlaget for en rekke pengekrav, slik som for krav om rente, rett til å motregne og for samskyld og regress. For det andre er det mulighet for å gi en del synergieffekter når det gjelder metodiske spørsmål. For eksempel vil spørsmålene om danning av rettsgrunnlag for rentekrav kunne være av interesse også i deler av kontraktsretten. Og når innfallsvinkelen til emnet nå blir generell obligasjonsrett, vil man få klarere frem at slike hjemmelsdiskusjoner som i dag føres innenfor rammene av pengekravsretten er generelle metodiske problemstillinger som er relevante for store deler av privatretten. For det tredje vil det kunne ligge en synergieffekt i form av effektiviseringer av undervisningen når to emner blir slått sammen til ett. På den måten vil det frigjøres tid som kan anvendes til å gi studentene mer undervisning i andre deler av emnet og dessuten gi studentene mer tid til egne studier.

Et samlet obligasjonsrettsemne vil åpne for større variasjon i eksamensoppgaver. I pengekravsretten har det etter hvert blitt et problem at alle de sentrale delene av emnet har blitt prøvd på eksamen i ulike

⁵ Fakultetsstyresak ...

varianter, og det har etter hvert blitt vanskelig å finne gode temaer for eksamensoppgaver. Høsten 2020 ble dette satt på spissen når det ikke ble funnet forsvarlig å gi karakterer i pengekravsretten når eksamen måtte avholdes som skoleeksamen hjemme. En del av begrunnelsen for det var at eksamen ville måtte omhandle et tema som tidligere var gitt som eksamensoppgave og som studentene ville kunne ha atskillig hjelp til å løse ved å bruke tidligere sensorveiledninger.

Sammenslåingen av de to emnene gjør det også enklere å starte på det som er en nødvendig oppgradering av undervisningsopplegget. Dette behovet gjelder spesielt for de temaene som i dag dekkes av JUS131 Kontraktsrett II. Etter at det ikke kunne avholdes fysiske forelesninger høsten 2020 og forelesningene bare delvis ble gjennomført fysisk også høsten 2019, er det på tide å utvikle en ny forelesningsrekke. I den forelesningsrekken er det naturlig å inkludere flere av de sentrale fagpersonene ved fakultetet enn det som har vært vanlig før. Når emnene uansett skal slås sammen fra høsten 2023 er det mest hensiktsmessig å gjøre sammenslåingen allerede nå slik at det nye undervisningsmaterialet kan være enkelt å bruke også under den nye studieordningen.

3. Undervisningsopplegg

De emneansvarlige har laget et forslag til undervisningsopplegg, som er kommet til uttrykk dels i den vedlagte emnebeskrivelsen og dels i den vedlagte undervisningskalenderen. Opplegget er lagt opp rundt forelesninger, storgrupper og innlevering av skriftlige arbeider, og har dermed de samme ingrediensene som de to emnene har i dag. Målet er likevel å gi studentene et samlet sett bedre undervisningsopplegg enn de som gis i de to emnene i dag, noe som er tenkt å skje ved disse endringene:

- en bedre og noe større forelesningsrekke med innslag av dialogforelesninger
- nyskriving av de fleste arbeidsgruppeoppgavene
- arbeidsgruppeoppgavene skal gjennomgås i plenum (digitalt eller fysisk) i stedet for i storgrupper, muligens med et unntak for den første oppgaven
- det utvikles et eget oppgavesett til storgruppene, og storgruppene skal i større grad enn i dag ta sikte på studentaktiv læring
- utvikle MittUiB eller Edublogs som plattform for kommunikasjon med studentene, blant annet for å håndtere faglige spørsmål fra studentene fortløpende mens emnet går

Det vil kreve en del ressurser for å utvikle disse nye læringsaktivitetene. Disse ressursene vil kunne hentes inn ved å overføre ressurser fra prøving til læring/undervisning. Bakgrunnen for dette er at det etter forslaget bare avholdes én obligatorisk kursoppgave i emnet, noe som er besparing sammenlignet med i dag hvor det er en slik oppgave i JUS131 Kontraktsrett II og en i JUS132 Pengekravsrett. På samme måte legges det opp til bare én eksamen for hele emnet, i motsetning til i dag hvor det er én eksamen i hvert av de to emnene. De ressursene som spares ved at det avholdes én obligatorisk kursoppgave og én eksamen mindre, bør omfordeles slik at de interne lærerressursene som spares ved dette kan anvendes til å utvikle nye forelesninger og andre deler av undervisningsopplegget. En slik omfordeling er i samsvar med anbefalinger i den pedagogiske faglitteraturen,⁶ og stemmer også godt overens med resten av vår studieordning (både dagens og den fremtidige).

Fra den DIKU-finansierte satsingen «Bedre læring, bedre jurister» vil det også være mulig å få tilført friske ressurser til å utvikle deler av undervisningsopplegget.

⁶ Se særlig Arild Raaheim, *Eksamensrevolusjonen*, Gyldendal Akademisk 2016.

4. Overgangsspørsmål

Sammenslåingen av de to emnene til ett større emne medfører at enkelte mindre overgangsspørsmål må bli avklart. Det er likevel viktig å få frem at sammenslåingen av emnene ikke medfører noen nye overgangsproblemer, men bare medfører at enkelte overgangsspørsmål aktualiseres på et tidligere tidspunkt enn dersom et felles obligasjonsrettsemne innføres først høsten 2023.

Det oppstår først et spørsmål om overgangsordning for studenter som høsten 2021 ønsker å ta eksamen i de gamle JUS131 Kontraktsrett II og/eller JUS132 Pengekravsrett. Her bør vi følge samme prinsipp som fakultetsstyret vedtok for utfasing av dagens studieordning, nemlig at studentenes rett til gjentak ikke skal begrenses som følge av at det gjøres endringer i emnesammensetningen.⁷ Dette medfører at det høsten 2021 må tilbys eksamen i JUS131 Kontraktsrett II og JUS132 Pengekravsrett. Hvis det er behov for det, må eksamen også tilbys høsten 2022. Eksamen må være tilgjengelig både for de som ikke har bestått eksamen fra før (men som har bestått de obligatoriske arbeidskravene) og for de som ønsker frivillig gjentak så fremt emnesperren eller gjentakskvoten ikke hindrer det.

Det oppstår også et spørsmål for studenter som etter studieplanen skulle tatt JUS131 Kontraktsrett II og/eller JUS132 Pengekravsrett høsten 2020 (eller tidligere), men som mangler kursgodkjenning. Her bør ordningen være slik:

- Studenter som mangler kursgodkjenning for både JUS131 Kontraktsrett II og JUS132 Pengekravsrett sluses inn på nye JUS136 Obligasjonsrett, det vil si at de følger undervisningen i det nye emnet og tar eksamen i det emnet.
- Hvis det er studenter som mangler kursgodkjenning i bare JUS131 Kontraktsrett eller bare JUS132 Pengekravsrett, så må de tilbys undervisning i det emnet de mangler og de må få ta eksamen i det emnet de mangler. De kan følge undervisningen i JUS136 Obligasjonsrett så langt den passer.

Det oppstår også et spørsmål om overgangen fra det foreslåtte JUS136 Obligasjonsrett til det fremtidige JUS231 Obligasjonsrett når dette iverksettes høsten 2023. Problemet her er at antallet studiepoeng i JUS136 Obligasjonsrett fra høsten 2021 er på 25 studiepoeng mens JUS231 Obligasjonsrett fra høsten 2023 vil bli på 28 studiepoeng. Dette skal imidlertid ikke medføre noen praktiske problemer fordi de tre nye studiepoengene skyldes flyttinger av temaer som på dagens studieordning er lagt på første og andre studieår. Ett av de nye studiepoengene kan sies å være flytting av temaet avtalerevisjon, særlig basert på avtaleloven § 36, fra dagens emne i Avtalerett (JUS113 Kontraktsrett I) til det fremtidige 28-poengsemnet JUS231 Obligasjonsrett.⁸ De to øvrige studiepoengene henger sammen med at det nye 28-poengsemnet skal inneholde en mer inngående opplæring i erstatningssanksjonen enn det som er tilfelle i dag. Det er dermed slik at studenter som høsten 2021 og høsten 2022 tar eksamen i det sammenslåtte 25-poengsemnet vil ha hatt undervisning i avtalerevisjon på dagens avtalerettskurs og en inngående behandling av erstatningsrettslige spørsmål på dagens erstatningsrettsemne. Studenter som fra og med høsten 2023 ønsker å gjenta eksamen i JUS136 Obligasjonsrett kan dermed ta samme eksamen som studentene på 28-poengsemnet. Det samme gjelder for studenter som mangler eksamen i 25-poengsemnet. Studenter som mangler kursgodkjenning for 25-poengsemnet, vil kunne følge undervisningen i det nye 28-poengsemnet og de kan også ta eksamenen som lages for det emnet. Disse studentene vil likevel bare få godskrevet 25 studiepoeng, som også er det antallet studiepoeng de mangler i sin studieplan.

⁷ Fakultetsstyresak 108/20.

⁸ Innstilling fra arbeidsgruppen for fagsammensetningen på 1.-3. studieår s. Fakultetsstyresak 14/19

5. Forslag til uttalelse

I og med at saken her innebærer å opprette et nytt emne, er det fakultetsstyret som har kompetanse til å fatte vedtak. Studieutvalget bør likevel komme en tilråding til styret, og studiedekan foreslår følgende uttalelse:

«Studieutvalget anbefaler overfor fakultetsstyret å vedta at nytt emne JUS136 Obligasjonsrett vedtas og iverksettes fra og med høstsemesteret 2021.»

Sak 3/21-3**Vedlegg: Emnebeskrivelse JUS136 obligasjonsrett**

Nynorsk: Obligasjonsrett

Kortversjon: Obligasjonsrett

Engelsk: Law of Obligations

Forslag til standardtekster i våre obligatoriske emner, basert på infotyper i emne samlebilde i FS. Vi forholder oss kun til emnetypene som innledes med **EB**. Eventuelle endringer som følge av EPN er det ikke tatt høyde for.

Tekst markert i blått er retningslinjer for hvordan det kan/bør fylles ut, vanlig tekst er forslag til utfylling.

Maks 20 tegn kan brukes kortversjonen av emnenavnet.

Infotype	Infotekst	Standardtekst/merknader
EB_ADMANSV	Administrativt ansvarlig	Studieseksjonen ved Det juridiske fakultet
EB_ANBKRAV	Anbefalte forkunnskaper	Alle tidligere emner. Særlig JUS113 Kontraktsrett I
EB_ARBUND	Arbeids- og undervisningsformer	Forelesninger – * timer Storgrupper 12 timer Undervisningen består av følgende elementer: • Forelesninger • Storgrupper • Oppgaveinnleveringer, herunder én større midtveisoppgave • Kommentering av andre studenters oppgavebesvarelser • Plenums gjennomgang av innleverte oppgaver
EB_EKSSEM	Vurderingssemester	Høst Kontinuasjoneksamen i august. Se Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet § 3-1 nr. 3.
EB_EMNANSV	Emneansvarlig	Professor Hilde Hauge Førsteamanuensis Maria Veia Lund Professor Rune Sæbø
EB_EVALUER	Emneevaluering	I henhold til retningslinjer for evaluering av emner ved Det juridiske fakultet.
EB_FULLDEL	Fulltid/deltid	Fulltid
EB_HJELPEM	Hjelpemiddel til eksamen	Digitale hjelpemidler Se https://www.uib.no/jur/21684/utfyllende-regler-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen fakultetets utfyllende regler § 3-5 a . Digitale utgaver av Bokmålsordboka og Nynorskordboka vil være tilgjengelige i Inspira under eksamen. Tillatte hjelpemidler i Lovdata er • Regelverk (lov, forskrift, direktiv m.m.) • Høyesterettspraksis Analoge hjelpemidler Analoge hjelpemidler er utfaset fra og med studieåret 2020/21, se https://www.uib.no/jur/133149/su-innkallinger-og-protokoller-2020#studieutvalgsm-te-4-juni-2020-sak-42-64 >SU-sak 61/20.
EB_INNHOLD	Mål og innhold	Emnet JUS136 Obligasjonsrett omfatter regler som tilhører rettsområdene kontraktsrett og pengekravsrett. Dette inkluderer både reglene om krav som springer ut av kontrakt og fellesregler for betalingsforpliktelser som er gyldig stiftet, uansett rettsområde. Emnet handler om de alminnelige obligasjonsrettslige reglene, supplert med særregler som gjelder på bestemte områder eller mellom bestemte parter.

		For reglene om krav som springer ut av kontrakt, har kurset som startpunkt at en gyldig avtale er inngått, og bygger i så måte videre på JUS113 Kontraktsrett I. Læren om tolking av avtaler, som er en del av avtaleretten, står likevel sentralt også i obligasjonsretten. Hva som utgjør en ytelse i samsvar med kontrakten og hva som utgjør et kontraktsbrudd beror nemlig på en tolkning av avtalen, eventuelt supplert med kontraktsrettslig bakgrunnsrett. Et sentralt tema er videre reglene om hvilke rettigheter og plikter kontraktpartene har ved kontraktsbrudd, herunder reglene om reklamasjon og retten til å kreve retting, prisavslag, erstatning eller heving. JUS136 Obligasjonsrett tar altså opp erstatning som følge av brudd på kontrakt, mens JUS122 Skadebot tar opp erstatningskrav som ikke er en følge av kontraktsbrudd. Blant fellesreglene som gjelder generelt for gyldig stiftede betalingsforpliktelser, står blant annet reglene om foreldelse, renter, oppgjør ved betaling eller motregning, tilbakesøkning, samskyld og regress, sentralt.
EB_KONTAKT	Kontaktinformasjon	3.studiear.jurfa@uib.no
EB_KRAV	Krav til forkunnskaper	Det kreves at alle emnene i tidligere studieår er bestått, se «Rekkefølge for emne i studiet» i masterprogrammets studieplan . Se likevel § 2-5 i fakultetets utfyllende regler .
EB_K-SKALA	Karakterskala	A – E for bestått, F for ikke bestått
EB_LAEREM	Litteraturliste	Hovedlitteratur («kjernelitteratur»), eventuell innføringslitteratur og/eller tilleggslitteratur publiseres i Leganto 1. juli for høstsemesteret og 1. desember for vårsemesteret. Ikke oppgitt
EB_NIVAA	Studienivå (studiesyklus)	BA – Bachelor
EB_OBLIGAT	Obligatorisk undervisningsaktivitet	1. Gruppemøter, oppgaveskriving og kommentering er obligatorisk. Utrekningen av deltakelsen blir gjort som fastsatt i Retningslinjer for utregning av obligatorisk deltakelse. 2. For alle skriftlige arbeider som skal regnes med i obligatoriske arbeidskrav, skal hele oppgaven besvares, og besvarelsen må fylle de kvalitative og kvantitative minstekravene som er fastsatt i «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap». 3. I løpet av kurset skal en obligatorisk oppgave besvares og leveres inn. Tidsrammen er en uke. Besvarelsen skal være innenfor en på forhånd fastsatt ordgrense, og den må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamen. 4. Underkjente elementer i de obligatoriske arbeidskravene kan ikke gjentas før ved neste kurs. 5. Kursgodkjenning foreldes ikke. Obligatorisk kursoppgave over en uke. Besvarelsen blir kommentert og vurdert av en ansatt ved fakultetet eller en annen kvalifisert jurist, og må være godkjent før studenten kan avlegge avsluttende eksamener i emnet.
EB_POENG	Studiepoeng, omfang	25 studiepoeng
EB_PROGANS	Programansvarlig	Studieutvalget ved Det juridiske fakultet
EB_SPRAK	Undervisningsspråk	Norsk eller annet skandinavisk språk.

EB_SPREDUK	Studiepoengreduksjon	
EB_STUDIERET	Krav til studierett	MAJUR
EB_UNDSEM	Undervisningssemester	Høst
EB_UNDSTED	Undervisningssted	Universitetet i Bergen
EB_UTBYTTE	Læringsutbytte	Kunnskaper Etter at kurset er gjennomført, kan studentene gjøre rede for • grunnleggende prinsipper for regeldanning på obligasjonsrettens område • lovfestede og ulovfestede regler om kjøp, tjenester, tilvirkning og leie, herunder de spesielle reglene for beskyttelse av forbrukere og reglene om hvilke virkninger som kan inntre når en kontrakt er blitt misligholdt • lovfestede og ulovfestede regler om pengekrav, for eksempel reglene om renter, motregning, samskyld og regress, tilbakebetalingskrav, oppgjør av pengekrav og sanksjoner mot mislighold av pengekrav. Studentene skal også kunne beskrive samspillet mellom internasjonale utviklingstrekk og norsk obligasjonsrett, særlig på kjøpsområdet. Hovedtrekk i EUs forbrukerdirektiver på obligasjonsrettens område. Ferdigheter Etter at kurset er gjennomført, forutsettes deltagerne å kunne analysere og anvende rettsstoffet på obligasjonsrettens område, herunder • mestre obligasjonsrettens særskilte metodiske utfordringer, slik som å håndtere betydningen av forbrukerdirektivene som rettskilde. • tolking av ulike typer kontrakter. • håndtere samspill mellom avtalen og deklarasjonsrett. • håndtere preseptoriske reglers betydning for partenes stilling. • håndtere samspill mellom lov og ikke lovfestede prinsipper. • skille mellom sikre og usikre løsninger, og i siste tilfelle være i stand til å argumentere juridisk forsvarlig for en løsning. Generell kompetanse Etter at kurset er gjennomført, forutsettes studentene å være i stand til: • å arbeide selvstendig med obligasjonsrettslige spørsmål • å formulere, drøfte og ta stilling til obligasjonsrettslige spørsmål på en poengtert og presis måte • å rådgi i obligasjonsrettslige spørsmål basert på gjeldende rett • å utforme og vurdere ulike kontrakter • å identifisere og vurdere sammenhenger og linjer i obligasjonsretten
EB_VURDERI	Vurderingsformer	Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget. Skoleeksamen 1 dag á 6 timer. Ordgrense 4000 ord. Eksamensspråk Oppgaven: Norsk Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk

Sak 4/21***Forslag om å endre vurderingsformen for JUS 113 – Kontraktsrett I til mappevurdering****Innledning*

Det er allerede vedtatt at det nye emnet JUS 212 Avtalerett, som erstatter emnet Kontraktsrett I fra og med studieåret 2021/2022, skal ha mappevurdering som vurderingsform. Den mappen studentene skal levere for vurdering på dette emnet består av deres besvarelser av Kursoppgave I (dvs. dagens obligatoriske kursoppgave), Kursoppgave II (i praksis en ordinær hjemmeeksamen), samt deres besvarelse av en av arbeidsgruppeoppgavene. Vi foreslår med dette å innføre den samme vurderingsformen for JUS 113 – Kontraktsrett I, fra og med vårsemesteret 2021.

Det er flere grunner til at vi fremmer dette forslaget nå. For det første mener vi at mappevurdering er en bedre vurderingsform enn en tradisjonell skoleeksamen på et førsteårsemne der vurderingsuttrykket er Bestått/Ikke-bestått, og der det formative elementet allerede står sentralt i vurderingen av studentene. For det andre vil endringen fra skoleeksamen til mappevurdering innebære at prøvingen av studentene kan gå som planlagt, uavhengig av hvilke korona-restriksjoner fakultetet må forholde seg til i april. Dette vil bidra til større forutberegnelighet knyttet til eksamensavviklingen, både for fakultetet og for studentene. For det tredje mener vi at det vil være hensiktsmessig, for eksempel med tanke på gjentak, at vurderingsformen på emnene Kontraktsrett I og Avtalerett er den samme.

Nærmere om vurderingsformen og behovet for endringer i læringsdesignet

Den mappen studentene skal levere består, som nevnt av studentens besvarelse av to kursoppgaver, samt en av arbeidsgruppeoppgavene. Overgangen fra skoleeksamen til mappevurdering innebærer dermed et behov for enkelte mindre endringer i læringsdesignet for emnet. Vi vil beskrive disse i noe mer detalj i det følgende.

Dagens obligatoriske kursoppgave gjennomføres som tidligere, men det nye er at studentene, basert på de tilbakemeldingene de mottar på denne oppgaven, skal bearbeide denne og levere den bearbejdede besvarelsen inn som en del av sin vurderingsmappe. Første gangs besvarelse av denne kursoppgaven vil imidlertid fortsatt være et obligatorisk arbeidskrav som studentene ikke kan kompensere for gjennom å oppfylle andre arbeidskrav.

Ved kursstart blir studentene orientert om hvilken av arbeidsgruppeoppgavebesvarelsene som skal gå inn som en del av mappen. Arbeidsgruppesamlingen i tilknytning til denne oppgaven blir gjennomført som vanlig, og studentene leverer en skriftlig besvarelse av denne, og kommentere medstudenter sine besvarelser på vanlig måte. Arbeidsgruppelederen skal imidlertid ikke kommentere studentenes besvarelse av denne oppgaven. Det er to grunner til dette. For det første skal studentene levere et andreutkast av sin besvarelse av denne oppgaven som en del av vurderingsmappen. Dersom noen studenter får kommentarer fra arbeidsgruppelederen på sitt førsteutkast, og andre ikke gjør det, kan det oppleves som forskjellsbehandling. For det andre bidrar dette til at studentene får en trening i å nyttiggjøre seg både arbeidet med å kommentere andre studenters besvarelser, og kommentarene de har fått fra medstudenter, når de skal videreutvikle sin egen besvarelse. Dersom de hadde fått kommentarer fra arbeidsgruppelederen, ville fokuset til studentene antagelig vært på arbeidsgruppelederens kommentarer, ikke på medstudentenes kommentarer.

Dersom studentenes vurderingsmappe kun besto av de to foran nevnte arbeidene, ville vi risikert at studentene overfokuserte sine studier på de temaene disse to oppgavene omfattet, og ikke så verdien av å arbeide jevnt med alle temaene som emnet omfatter. Vi foreslår derfor at studentene, avslutningsvis på emnet, skal besvare en oppgave vi kaller Kursoppgave II. Kursoppgave II er for de fleste praktiske formål tenkt å tilsvare en hjemmeeksamen, men all den tid studentenes besvarelse av denne skal vurderes som del av en mappe, forslår vi altså terminologien Kursoppgave II.

Endringer i emnebeskrivelsen

Vi foreslår at punktet «Vurderingsformer» i emnebeskrivelsen for JUS 113 Kontraktsrett I endres, i samsvar med det som er vedtatt for emnet JUS 212 Avtalerett, til:

«Vurderingsformer

Obligatoriske undervisningsaktiviteter er vilkår for å gå opp til eksamen, og inngår følgelig i sertifiseringsgrunnlaget.

Mappevurdering med tre skriftlige arbeider. I løpet av kurset besvarer studentene to kursoppgaver og fire arbeidsgruppeoppgaver. Mappen skal bestå av studentens besvarelse av begge kursoppgavene, samt en av arbeidsgruppeoppgavene. Ved kursstart gjør de emneansvarlige kjent hvilken av arbeidsgruppeoppgavene som skal inngå i mappen. Studentene kan arbeide med alle de tre besvarelsene frem til innlevering av mappen, og besvarelsene skal leveres digitalt samlet i ett dokument

Til kontinuasjonseksamen leveres de tre skriftlige arbeidene i omarbeidet form sammen med et refleksjonsnotat hvor det redegjøres for endringene som er gjort

Eksamensspråk:

Oppgaven: Norsk

Besvarelsen: Norsk/skandinavisk/engelsk»

Jan-Ove Færstad og Johan Giertsen

Emneansvarlige JUS 113

Forslag til vedtak

Vurderingsformen i JUS113 endres til mappevurdering som foreslått av de emneansvarlige.

Sak 5/21***JUS243 Allmenn formuerett: Emneansvarlig og tilgang i Lovdata på eksamen***

Fakultetsstyret vedtok like før jul å tilsette (sak 113/20) å tilsette Roger Stelander Magnussen som førsteamanuensis II for perioden 1. januar 2021 til 31. desember 2024. Formålet med tilsettingen var å hjelpe til med gjennomføringen av JUS243 Allmenn formuerett. I forlengelsen av dette, og i samråd med dagens emneansvarlige, foreslås det nå at Magnussen går inn som emneansvarlig sammen med Hans Fredrik Marthinussen.

Fakultetsstyret vedtok våren 2020 (sak 32/20) at Lovdata innføres som standard tillatt hjelpemiddel på alle skoleeksamener i obligatoriske emner. Fakultetsstyret vedtok videre at det skal gis tilgang til en digital lovsamling, og at det i hvert enkelt emne kan bestemmes at det skal gis tilgang også til andre rettskilder. På samme måte kan det bestemmes i hvert enkelt emne at studentene skal få tilgang til fritekstmerknader.

Emneansvarlig i JUS243 Allmenn formuerett ønsker at studentene i allmenn formuerett skal få tilgang til alle rettskilder og all litteratur som ligger i Lovdata. Dessuten ønsker han at studentene skal kunne få tilgang til fritekstmerknader som de lager underveis mens emnet pågår. Studiedekan er enig i dette, og mener at en slik ordning er godt tilpasset innholdet i emnet.

Forslag til vedtak

Førsteamanuensis II Roger Stelander Magnussen går med umiddelbar virkning inn som emneansvarlig sammen med professor Hans Fredrik Marthinussen.

Til eksamen i JUS243 Allmenn formuerett får studentene tilgang til alle rettskilder og all litteratur i Lovdata. Studentene får dessuten tilgang til egne fritekstmerknader.

Sak 6/21***JUS133 Rettskilde og metodelære: tilgang i Lovdata på eksamen***

Fakultetsstyret vedtok våren 2020 (sak 32/20) at Lovdata innføres som standard tillatt hjelpemiddel på alle skoleeksamener i obligatoriske emner. Fakultetsstyret vedtok videre at det skal gis tilgang til en digital lovsamling, og at det i hvert enkelt emne kan bestemmes at det skal gis tilgang også til andre rettskilder. På samme måte kan det bestemmes i hvert enkelt emne at studentene skal få tilgang til fritekstmerknader.

Knut Martin Tande, emneansvarlig i JUS133 Rettskilde og metodelære, foreslår at studentene på eksamen skal ha tilgang til dette i Lovdata:

"Når det gjelder lovtekst, er det databasene NL (norske lover), NLO (opphevede lover), SF (sentrale forskrifter) og SFO (opphevede forskrifter) studentene har tilgang til, mens det for rettspraksis dreier seg om databasene for sivile saker og straffesaker fra Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene. Studentene har adgang til å lage utvalg i Lovdata både for lovtekst og rettspraksis, med et ubegrenset antall mapper, og med mulighet til å gi egne navn på mappene begrenset til 10 tegn."

Forslag til vedtak

I JUS133 Rettskilde og metodelære gis studentene tilgang til de rettskildene som emneansvarlig foreslår, og gis også tilgang til egne utvalg og mapper i samsvar med den emneansvarliges forslag.

Sak 7/21***Endring av undervisningssemester for JUS293-2-A Law of the Sea and its Uses***

Spesialemnet JUS293-2-A Law of the Sea and its Uses ble opprettet høsten 2020 og undervises for første gang våren 2021. Allerede da emneansvarlig sendte inn forslag om oppretting av emnet antydte han at emnet i fortsettelsen kanskje kunne passe bedre i høstsemesteret, og dette innspillet følges nå opp.

Forslaget om endring av undervisningssemester er begrunnet både i ønsket om en hensiktsmessig fordeling av emneansvarlig sine samlede undervisningsoppgaver i både høst- og vårsemesteret, og i at forskergruppen for miljø- og naturressursrett ønsker å kunne tilby et engelskspråklig studietilbud både i høst- og vårsemesteret. I dag tilbys både emnet JUS293-2-A Law of the Sea and its Uses og emnet JUS271-2-C International and Comparative Energy and Climate Law i vårsemesteret.

Justering av undervisningssemesteret for engelskspråklige spesialemner bør vurderes i lys av den helhetlige engelskspråklige spesialemneporteføljen til fakultetet. For at fakultetet skal ha et attraktivt tilbud til innreisende utvekslingsstudenter bør det være tilnærmet like mange engelskspråklige emner i begge semester. Dersom det ikke er helt likevekt mellom semesterne, bør høstsemesteret være semesteret med flest emner da fakultetet mottar noe flere innreisende studenter i høstsemesteret enn i vårsemesteret. I tillegg kommer at det er flere norske studenter tar spesialemner i høstsemesteret enn i vårsemesteret.

Forutsatt at fakultetsstyret oppretter de to engelskspråklige emnene som er omtalt i en annen sak i dagens SU-møte, vil det studieåret 2021/2022 tilbys 11 engelskspråklige spesialemner i høstsemesteret og 13 engelskspråklige spesialemner i vårsemesteret. Ved endring av undervisningssemester for JUS293-2-A Law of the Sea and its Uses vil fordelingen bli 12 emner på høsten og 12 emner på våren.

Etter dette er det klart at det er både i emneansvarligs, forskergruppen og fakultets interesse at undervisningssemesteret endres fra vår til høst fra og med studieåret 2021/2022.

Vedtaksforslag:

Undervisningssemester for JUS293-2-A Law of the Sea and its Uses endres fra vår til høst fra og med studieåret 2021/2022.